

# **STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH**

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia  
im. Franciszka Liszta w Głogowie

# Rozdział I

## Definicje i podstawy prawne

### § 1

1. małoletni - należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 roku życia lub uzyskała pełnoletność w związku z zawarciem małżeństwa (wyjątek stanowi kobieta, która za zezwoleniem sądu wstąpi w związek małżeński po ukończeniu 16 lat) - art.10 § 1 i 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1610 ze zm.); w niniejszym dokumencie jako małoletnich należy rozumieć uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Franciszka Liszta w Głogowie.
2. szkoła – należy przez to rozumieć Państwową Szkołę Muzyczną I i II stopnia im. Franciszka Liszta w Głogowie
3. dyrektor – należy przez to rozumieć dyrektora Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Franciszka Liszta w Głogowie.
4. kadra kierownicza – należy przez to rozumieć kadrę kierowniczą Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Franciszka Liszta w Głogowie.
5. wychowawca – należy przez to rozumieć nauczyciela przedmiotu głównego.
6. personel - należy przez to rozumieć osoby zatrudnione w Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia im. Franciszka Liszta w Głogowie bez względu na formę zatrudnienia, a także wolontariuszy i praktykantów, jak również wszystkie inne osoby, które z racji pełnionych funkcji lub wykonywanych zadań mają lub mogą mieć kontakt z małoletnimi uczniami szkoły.
7. pracownicy – należy przez to rozumieć osoby zatrudnione w Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia im. Franciszka Liszta w Głogowie.
8. opiekun prawny – należy przez to rozumieć osobę, która ma za zadanie zastąpić małoletniemu rodziców, a także wypełnić wszystkie ciążące na nich obowiązki. Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, który może dokonywać czynności prawnych w imieniu małoletniego i ma obowiązek chronić jego interesy prawne, osobiste oraz finansowe.
9. przemoc wobec małoletnich - należy przez to rozumieć stosowanie kar cielesnych, zadawanie cierpień psychicznych bądź świadome i umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące dominującą pozycję osoby stosującej przemoc np. przewaga fizyczna, psychiczna. Przemocą jest także niewywiązywanie się z opieki nad małoletnim, które ma konsekwencje dla jego zdrowia fizycznego lub psychicznego, a ponadto jest nią również celowe zaniechanie działań, które mogłyby zapobiec krzywdzie małoletniego.
10. przemoc domowa – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
  - narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
  - naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
  - powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;
  - ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;

- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

11. Wykorzystywanie seksualne małoletniego - należy przez to rozumieć włączenie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub do której z pewnością nie dojrzał rozwojowo i nie może się na nią zgodzić w ważny prawnie sposób. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia w sytuacji, gdy taka aktywność wystąpi między dorosłym a małoletnim lub małoletnim a innym małoletnim, zwłaszcza jeżeli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Celem tej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby.

Aktywność seksualna może dotyczyć:

- namawiania lub zmuszania małoletniego do angażowania się w czynności seksualne;
  - wykorzystywania małoletniego do prostytucji lub innych prawnie zakazanych praktyk o charakterze seksualnym;
  - wykorzystywania małoletniego do produkcji materiałów lub przedstawień o charakterze pornograficznym.
12. cyberprzemoc - należy przez to rozumieć różne akty przemocy popełnione, nasilone lub wspomagane za pomocą systemów teleinformatycznych i telekomunikacyjnych, takich jak telefony komórkowe, Internet, media/serwisy społecznościowe, gry komputerowe online i inne komunikatory.
13. dane osobowe – należy przez to rozumieć informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej („osobie, której dane dotyczą”); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej.
14. dyskryminacja - (łac. discrimino – rozróżniam) - należy przez to rozumieć sposób traktowania osób, które ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną znajdują się w położeniu mniej korzystnym niż inne osoby w porównywalnej sytuacji.

## § 2

1. Standardy ochrony małoletnich są dokumentem w Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia im. Franciszka Liszta w Głogowie opisującym procedury ochrony małoletnich stosowane przez szkołę w celu spełnienia wymagań wynikających z:
- a. ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.);
  - b. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.);
  - c. ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.);

- d. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

### **§ 3**

1. W Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia im. Franciszka Liszta w Głogowie w pełni przestrzegane są prawa małoletnich obejmujące w szczególności:
  - prawną i faktyczną ochronę życia;
  - zaspokojenie niezbędnych potrzeb koniecznych do właściwej egzystencji fizycznej z uwzględnieniem potrzeb małoletnich;
  - wolność sumienia;
  - wolność myśli;
  - wolność wyznania;
  - umożliwienie rozwoju osobistego;
  - utrzymywanie relacji społecznych;
  - szacunek i uznanie ze strony innych.
2. Prawa, o których mowa w ust. 1 są prawami niezbywalnymi, natomiast ich ograniczenie może wynikać wyłącznie z norm prawnych oraz orzeczeń sądów powszechnych.

### **§ 4**

1. Personel szkoły posiada wystarczającą wiedzę pozwalającą na prawidłowe wykrywanie, rozpoznawanie oraz reagowanie na podejrzenie lub fakt krzywdzenia małoletnich lub czynników ryzyka występujących w tym obszarze.
2. Personel szkoły posiada obowiązek reagowania na przypadki, w których istnieją podejrzenie faktu krzywdzenia małoletniego.
3. Role poszczególnych osób w szkole w obszarze przeciwdziałania krzywdzeniu małoletnich:
  - a. pracownicy szkoły - podczas wykonywanej pracy mogą zaobserwować fizyczne ślady krzywdzenia na ciele małoletniego. Szczególną uwagę powinni zwrócić na widoczne na ciele małoletniego obrażenia takie jak m.in. ślady pobicia, siniaki, rany, oparzenia itp., których pochodzenie jest trudne do wyjaśnienia, a małoletni pytany o nie – podaje niewiarygodne, niespójne czy wręcz niemożliwe powody ich powstania. Wykazywanie przez małoletniego oznak bólu podczas zajęć, w tym związanych z aktywnością fizyczną (rytmika), widoczna jego niechęć do udziału w takich zajęciach.
  - b. nauczyciele, w tym wychowawcy - w trakcie bieżącej pracy obserwują małoletnich pod kątem skutków ich krzywdzenia; zwracają uwagę na zachowania małoletniego podczas prowadzonych zajęć indywidualnych i ogólnomuzycznych oraz poza nimi. W przypadku pojawienia się u małoletniego niepokojących zachowań, które mogą wskazywać na możliwość jego krzywdzenia zawiadamiają o tym dyrektora szkoły lub w czasie jego nieobecności kierownika sekcji przekazując informacje o swoich wnioskach i obserwacjach małoletniego,

- c. w przypadku zaistnienia zdarzenia, w którym osobą krzywdzącą jest osoba wchodząca w skład personelu szkoły – osoba, która powzięła o tym informację sporządza notatkę służbową dokumentującą okoliczności zdarzenia oraz przekazuje ją niezwłocznie dyrektorowi szkoły, a w czasie jego nieobecności kierownikowi sekcji,
- 4. Dyrektor reprezentuje szkołę na zewnątrz w sprawach związanych z ochroną małoletnich. Zatwierdza i podpisuje dokumentację służbową w ww. obszarze oraz w sposób oficjalny występuje do właściwych instytucji, w tym sądu rodzinnego oraz organów ścigania (prokuratury, policji) w związku z zagrożeniem krzywdzenia małoletniego. Dyrektor jest uprawniony do złożenia zażalenia na postanowienie prokuratury o odmowie wszczęcia śledztwa w zakresie podejrzenia stosowania przemocy wobec małoletniego. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, jest zobowiązany do zorganizowania skrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, która ma służyć poprawie sytuacji małoletniego oraz osób dla niego najbliższych, a ponadto podejmuje działania polegające na:
    - a. poinformowaniu o sytuacji osoby odpowiedzialnej za standardy ochrony małoletnich w szkole, wychowawcę oraz rodziców/opiekunów prawnych małoletniego,
    - b. możliwości każdorazowego powołania zespołu interwencyjnego,
    - c. równoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa w obszarze psychicznym i fizycznym pozostałym małoletnim oraz personelowi szkoły.
  - 5. W momencie zdiagnozowania czynników ryzyka, personel szkoły podejmuje we współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi małoletniego czynności zgodne z przyjętymi w szkole procedurami przekazując niezbędną wiedzę na temat bieżącej oferty wsparcia. Szkoła organizuje pomoc psychologicznopedagogiczną i/lub pomoc w nawiązaniu kontaktu z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i innymi specjalistycznymi.
  - 6. Dyrektor szkoły zobowiązany jest do wskazania zainteresowanym danych teleadresowych właściwej poradni.
  - 7. Personel szkoły podejmuje działania mające na celu zmotywowanie rodziców/opiekunów prawnych do szukania dla siebie pomocy oraz różnych form wsparcia.
  - 8. Personel szkoły w sposób bieżący monitoruje sytuację i stan małoletniego.
  - 9. Personel szkoły posiada wystarczającą wiedzę, stosuje oraz egzekwuje zasady ustalonych w szkole bezpiecznych relacji małoletni - małoletni, personel - małoletni.

## **Rozdział II**

### **Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem szkoły oraz zachowania niedozwolone wobec małoletnich ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi**

#### **§ 5**

1. W ramach przyjętych standardów ochrony małoletnich określone zostają bezpieczne relacje między małoletnim a personelem, ze szczególnym uwzględnieniem zachowań niedozwolonych wobec małoletnich, w tym małoletnich niepełnosprawnych oraz małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
2. W bezpośrednim kontakcie z małoletnim, ze szczególnym uwzględnieniem małoletniego niepełnosprawnego oraz małoletniego ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, personel zapewnia mu poczucie komfortu psychicznego i bezpieczeństwa. Uważnie obserwuje jego zachowanie i zauważa potrzeby, stosuje wobec małoletniego kulturę słowa, dostosowuje język komunikacji do jego wieku i możliwości psychospołecznych oraz jego potrzeb. Z uwagą słucha komunikatów małoletniego i zapewnia mu swobodę wypowiedzi. Przy ocenie sytuacji/zdarzenia z udziałem małoletniego nie formułuje własnych opinii, nie opiera się na osobistych odczuciach lub wrażeniach, a tylko i wyłącznie na faktach.
3. Personel zobowiązany jest do zachowania poufności informacji uzyskanych w związku z wykonywaną pracą lub pełnioną funkcją dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i innych informacji wrażliwych z punktu widzenia małoletnich uczniów i/lub ich rodziców/opiekunów prawnych.
4. W przypadku powzięcia informacji o skrzywdzeniu psychicznym i/lub fizycznym małoletniego, personel zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności i wyczucia w kontaktach z nim oraz wykazania dla niego odpowiedniego poziomu zrozumienia i empatii.
5. Pełna ochrona prawna przed każdą formą przemocy i wykorzystania przysługuje wszystkim małoletnim uczęszczającym do szkoły, ze szczególnym uwzględnieniem małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
6. Personel przestrzega zasad równego traktowania wszystkich małoletnich uczęszczających do szkoły.
7. W obszarach zadaniowych, osoba prowadząca zajęcia dba o pozytywną atmosferę sprzyjającą nauce, rozwija uzdolnienia muzyczne małoletniego, naturalną potrzebę jego ekspresji twórczej i wyobraźni artystycznej, kształtuje jego wrażliwość estetyczną i poczucie piękna, wspiera małoletniego w pokonywaniu trudności i nie hamuje jego aktywności poprzez: poniżanie,

zawstydzanie, krytykowanie obojętność itp. zachowania, mając przy tym w szczególności na uwadze małoletniego niepełnosprawnego oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

8. Nauczyciele są zobowiązani do przeciwdziałania naruszeniu zasady równego traktowania w obszarze aktywnego udziału małoletnich, w tym małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w wydarzeniach i przedsięwzięciach artystycznych, kulturalnych i innych organizowanych przez szkołę.
9. Dyrektor szkoły ma obowiązek stanowczego reagowania na różnego rodzaju przejawy dyskryminacji oraz mowę nienawiści.
10. W związku z przyjętą procedurą, personel zobowiązany jest zgłaszać do dyrektora szkoły wszelkie zachowania zagrażające małoletnim.
11. W szkole zabronione jest/są m.in.:
  - a. stosowanie kar naruszających nietykalność cielesną czy też godność osobistą małoletnich;
  - b. szykanowanie małoletnich;
  - c. znęcanie się nad małoletnimi w obszarze psychicznym i fizycznym;
  - d. zachowania wobec małoletnich, które wyczerpywałyby znamiona przemocy psychicznej, w tym takie jak m.in.: upokarzanie, poniżanie, ośmieszanie, lekceważenie, zawstydzanie, używanie wyzwisk, obraźliwych komentarzy, brak uwagi i właściwego wsparcia małoletnich, zaniechania lub zaniedbania; stawianie wobec nich oczekiwań i wymagań, którym nie są w stanie sprostać, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
  - e. podnoszenie głosu, krzyczenie na uczniów, wywoływanie u nich lęku;
  - f. ujawnianie informacji wrażliwych (wizerunek, informacja o sytuacji rodzinnej, medycznej, prawnej itp.) dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych uczniów;
  - g. używanie wobec małoletnich wulgarnych słów, niestosownych i ironicznym żartów, obraźliwych gestów;
  - h. wypowiadanie wobec małoletnich treści o wydźwięku seksualnym, udostępnianie im materiałów o charakterze pornograficznym, składanie propozycji o charakterze seksualnym, nawiązywanie z nimi zabronionej prawem relacji (seksualnej) kierowanie do niego seksualnych komentarzy, żartów, gestów;
  - i. proponowanie uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji psychoaktywnych, spożywanie ich wspólnie z uczniami lub w ich obecności;
  - j. utrwalanie wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych pracownika;
12. Małoletnim przysługuje prawo do prywatności. Zachowania naruszające to prawo są zabronione, przy czym, jeżeli sytuacja szczególna wymaga odstąpienia od tego prawa musi być ona każdorazowo uzasadniona, a małoletni niezwłocznie o niej poinformowany.
13. Małoletni podlegają pełnej ochronie w toaletach, szatniach oraz przebieralniach. Bezwzględnie zabronione jest nagrywanie oraz fotografowanie małoletnich we wskazanych miejscach.

14. Respektowanie zasad dotyczących zakazów, o których mowa powyżej musi być w pełni przestrzegane i nadzorowane przez wszystkie osoby, które podlegają tym zasadom.
15. W celu powstrzymania i wyeliminowania agresywnego zachowania, które zagraża życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu małoletnich i innych osób, personel może podjąć działania w obronie koniecznej w zakresie niezbędnym do opanowania sytuacji. Reakcja personelu powinna być adekwatna do stopnia agresywnego zachowania.
16. Jeśli wymaga tego sytuacja, personel pomaga małoletnim, szczególnie małoletnim niepełnosprawnym oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tzw. czynnościach samoobsługowych, które są uzależnione od uzgodnień z rodzicami oraz potrzeb małoletniego. Ww. pomoc powinna mieć miejsce w miarę możliwości w obecności osoby trzeciej.
17. W przypadku bezpośredniego kontaktu personelu Szkoły z małoletnim należy przestrzegać poszanowania jego godności i intymności; kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może mieć charakteru niejawnego bądź ukrywanego, zabronione jest dotykanie małoletniego w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany.

## § 6

Personel Szkoły, jest zobowiązany do zgłaszania dyrektorowi szkoły celem podjęcia przez niego odpowiednich działań, zaobserwowanych i często powtarzających się zachowań u małoletnich, polegających na:

- 1) widocznej i nagłej zmianie zachowania małoletniego:
  - unikaniem przez niego rozmów na temat jego samopoczucia albo inicjowaniem rozmów o przemocy,
  - izolowaniu się od innych małoletnich,
  - widocznym u małoletniego niepokojem, rozdrażnieniem, zauważalnych stanach lękowych oraz powtarzających się dolegliwościach somatycznych typu bóle brzucha, głowy, mdłości,
  - sprawianiu przez małoletniego wrażenia smutnego, apatycznego, wycofanego, uległego, przestraszonego, płacznego lub nadpobudliwego,
  - wykazywaniu przez małoletniego zachowań agresywnych bądź autoagresywnych.
- 2) zaniedbaniu małoletniego np. poprzez widoczne u niego oznaki głodu, brak higieny osobistej, brak regularnego zmieniania ubrań/butów bądź ich nieodpowiedni dobór do warunków pogodowych;
- 3) dokonywaniu na terenie szkoły kradzieży jedzenia, pieniędzy, innych przedmiotów;
- 4) widocznych na ciele małoletniego obrażeniach takich jak m.in. ślady pobicia, zadrapania, siniaki, stłuczenia, zbitcia, rany, oparzenia itp., których pochodzenie jest trudne do wyjaśnienia, a małoletni pytany o nie – podaje niewiarygodne, niespójne czy wręcz niemożliwe powody ich powstania.
- 5) częstym nieprzygotowaniem małoletniego do zajęć, ciągłym braku przyborów szkolnych, osiągnięciu słabszych wyników w nauce w stosunku do możliwości lub/i częstej absencji;
- 7) widocznym strachem małoletniego przed powrotem do domu, unikaniem przez niego rozmów na temat jego rodziny albo inicjowaniem rozmów o przemocy



- 8) zauważeniu niepokojących zachowań w relacjach rodzic/opiekun prawny - małoletni m.in. agresywnego zachowania wobec małoletniego, wyrażania się o nim w negatywny i deprecjonujący sposób, lekceważenia go i jego potrzeb itp.
- 9) nadmiernym zainteresowaniu małoletniego treściami pornograficznymi, widocznym jego rozbudzeniu seksualnym nie stosownie do wieku

## **Rozdział III**

### **Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego**

#### **§7**

#### *Procedura podejmowanej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez personel szkoły:*

W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego lub uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia, osoba z personelu szkoły, która powzięła informację o krzywdzeniu małoletniego sporządza notatkę służbową opisującą okoliczności zdarzenia i przekazuje ją dyrektorowi, a w razie jego nieobecności - kierownikowi sekcji. Dyrektor szkoły weryfikuje otrzymane informacje i podejmuje odpowiednie działania zgodne z poniższymi wariantami:

1. Gdy małoletni doświadcza przemocy psychicznej w formie m.in. krzyku, wyzywania, ośmieszających lub nieodpowiednich komentarzy, upokarzania, grożenia, dyskryminacji, poniżania itp. przejawów przemocy należy:
  - a) odseparować osobę podejrzaną o krzywdzenie od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo,
  - b) przeprowadzić rozmowę dyscyplinującą z osobą podejrzaną o krzywdzenie małoletniego mającą na celu ustalenie przyczyn zaistniałej sytuacji i zobowiązać do zaprzestania tego działania,
  - c) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
  - d) w przypadku braku poprawy - podjąć czynności o charakterze dyscyplinarnym i zakończyć współpracę z osobą krzywdzącą małoletniego.
2. Gdy małoletni doświadcza przemocy fizycznej, w tym m. in. ciągnięcia za uszy, ciągnięcia za włosy, szarpania, popychania, szturchania, klapsów, bicia itp. przejawów przemocy należy:
  - a) niezwłocznie odseparować osobę podejrzaną o krzywdzenie małoletniego od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo,
  - b) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
  - c) podjąć czynności o charakterze dyscyplinarnym i zakończyć współpracę z osobą krzywdzącą małoletniego.
3. Gdy małoletni doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu i/lub zagrożeniem jego życia należy:
  - a) niezwłocznie odseparować osobę podejrzaną o krzywdzenie od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo,
  - b) zorganizować udzielenie pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy medycznej lub/oraz udzielić mu pomocy psychologicznej,
  - c) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,

- d) niezwłocznie powiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
  - e) podjąć czynności o charakterze dyscyplinarnym i zakończyć współpracę z osobą krzywdzącą małoletniego.
4. Gdy małoletni zostanie wykorzystany seksualnie należy:
- a) niezwłocznie odseparować osobę podejrzewaną od małoletniego i zadbać o jego bezpieczeństwo,
  - b) udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej lub/oraz zorganizować udzielenie mu pomocy medycznej,
  - c) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
  - d) niezwłocznie powiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
  - e) podjąć czynności o charakterze dyscyplinarnym i zakończyć współpracę z osobą krzywdzącą małoletniego.

*Procedura podejmowanej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez osobę nieletnią (która nie ukończyła 17 roku życia):*

W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego lub uzasadnionego podejrzenia, personel sporządza notatkę służbową opisującą okoliczności zdarzenia i przekazuje ją dyrektorowi, a w razie jego nieobecności - kierownikowi sekcji. Dyrektor weryfikuje uzyskane informacje i podejmuje stosowne działania zgodne z poniższymi wariantami:

1. Gdy małoletni doświadcza przemocy psychicznej od osoby nieletniej w formie m.in. krzyku, wyzywania, ośmieszających komentarzy, upokarzania, grożenia, dyskryminacji, poniżania itp. przejawów przemocy należy:
  - a) niezwłocznie odseparować osobę nieletnią od małoletniego i zadbać o bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego,
  - b) przeprowadzić rozmowę z małoletnimi biorącymi udział w zdarzeniu oraz jego świadkami w celu wyjaśnienia przyczyn powstania konfliktu,
  - c) po wyjaśnieniu przyczyn konfliktu – ustalić sposób jego rozwiązania (sposobami rozwiązania konfliktu mogą być w zależności od jego rodzaju i skali – rozmowa z uczniami lub wdrożenie kontraktu rówieśniczego), a następnie monitorować wzajemne relację pomiędzy stronami konfliktu,
  - d) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi osoby nieletniej - sprawcy krzywdzenia,
  - e) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi krzywdzonego małoletniego,
  - f) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
  - g) w razie potrzeby - dyrektor może powołać zespół interwencyjny,
  - h) opracować zindywidualizowane plany naprawcze dla pokrzywdzonego małoletniego oraz nieletniego sprawcy,
  - i) w przypadku powtarzającej się i nasilającej przemocy - dyrektor może powiadomić właściwy miejscowo sąd rejonowy (wydział rodzinny i nieletnich).
2. Gdy małoletni doświadcza przemocy fizycznej, w tym m. in. szarpania, popychania, szturchania, bicia, duszenia, kopania, ciągnięcia za uszy, ciągnięcia za włosy itp. przejawów przemocy należy:
  - a) niezwłocznie odseparować osobę nieletnią od małoletniego i zadbać o bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego,
  - b) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi nieletniego sprawcy krzywdzenia,

- c) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
- d) w razie potrzeby - dyrektor może powołać zespół interwencyjny,
- e) opracować zindywidualizowane plany naprawcze dla pokrzywdzonego małoletniego oraz nieletniego sprawcy,
- f) w przypadku powtarzającej się i nasilającej przemocy - dyrektor może powiadomić właściwy miejscowo sąd rejonowy (wydział rodzinny i nieletnich).

3. Gdy małoletni doznaje ze strony osoby nieletniej przemocy, która skutkuje uszczerbkiem na zdrowiu i/lub zagrożeniem jego życia należy:

- a) niezwłocznie odseparować osobę nieletnią od małoletniego i zadbać o bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego,
- b) zorganizować udzielenie pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy medycznej lub/oraz udzielić mu pomocy psychologicznej,
- c) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi osoby nieletniej - sprawcy krzywdzenia,
- d) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi krzywdzonego małoletniego;
- e) koniecznym jest sporządzenie - na zaistniałą okoliczność - notatki służbowej w pełni opisującej zdarzenie,
- f) w razie potrzeby - dyrektor może powołać zespół interwencyjny,
- g) jednocześnie dyrektor powiadamia właściwy miejscowo sąd rejonowy (wydział rodzinny i nieletnich) i/lub organy ścigania.

4. Gdy małoletni zostaje wykorzystany seksualnie należy:

- a) niezwłocznie odseparować osobę nieletnią od małoletniego i zadbać o bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego,
- b) udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej lub/oraz zorganizować udzielenie mu pomocy medycznej,
- c) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi osoby nieletniej - sprawcy krzywdzenia,
- d) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi krzywdzonego małoletniego,
- e) koniecznym jest sporządzenie - na zaistniałą okoliczność - notatki służbowej w pełni opisującej zdarzenie,
- f) w razie potrzeby - dyrektor może powołać zespół interwencyjny;
- g) jednocześnie dyrektor powiadamia właściwy miejscowo sąd rejonowy (wydział rodzinny i nieletnich) i/lub organy ścigania.

*Procedura podejmowanej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego:*

1. Gdy małoletni jest zaniedbany i istnieje ryzyko dysfunkcji rodziców/opiekunów prawnych należy:

- a) zadbać o bezpieczeństwo małoletniego,
- b) przeprowadzić rozmowę z rodzicem/opiekunem prawnym lub rodzicami/opiekunami prawnymi wskazując możliwość uzyskania pomocy psychologicznej oraz materialnej,
- c) udokumentować przeprowadzoną rozmowę w formie notatki służbowej.

2. Gdy małoletni doświadcza przemocy psychicznej lub przemocy fizycznej należy:
  - a) zadbać o bezpieczeństwo małoletniego, zainicjować działania zmierzające do odseparowania rodzica/opiekuna prawnego stosującego przemoc od małoletniego,
  - b) udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej,
  - c) przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi i przekazać im informacje dotyczące konsekwencji prawnych stosowania przemocy wobec małoletniego oraz roli i obowiązków w zakresie zawiadamiania o podejrzeniu stosowania przemocy sądu rodzinnego i nieletnich oraz organów ścigania (policji, prokuratury),
  - d) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie,
  - e) w razie potrzeby - dyrektor może powołać zespół interwencyjny.
  
3. Gdy małoletni doświadcza przemocy, która skutkuje uszczerbkiem na zdrowiu, i/lub zagrożeniem życia należy:
  - a) zadbać o bezpieczeństwo małoletniego, zainicjować działania zmierzające do odseparowania rodzica/opiekuna prawnego stosującego przemoc od małoletniego,
  - b) zorganizować udzielenie pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy medycznej lub/oraz udzielić mu pomocy psychologicznej,
  - c) niezwłocznie powiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
  - d) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie, które miało miejsce,
  - e) w razie potrzeby – dyrektor może powołać zespół interwencyjny;
  - f) w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa wobec małoletniego - Dyrektor składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury lub wnioskuje o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego i nieletnich,
  - g) jednocześnie - wraz z wyżej wskazanymi czynnościami – dyrektor wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”.
  
4. Gdy małoletni doświadcza wykorzystywania seksualnego należy:
  - a) zadbać o bezpieczeństwo pokrzywdzonego małoletniego, zainicjować działania zmierzające do odseparowania rodzica/opiekuna prawnego stosującego przemoc od małoletniego,
  - b) udzielić pokrzywdzonemu małoletniemu pomocy psychologicznej lub/oraz zorganizować udzielenie mu pomocy medycznej,
  - c) niezwłocznie powiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
  - d) sporządzić - na zaistniałą okoliczność - notatkę służbową w pełni opisującą zdarzenie, które miało miejsce,
  - e) w razie potrzeby - dyrektor może powołać zespół interwencyjny;
  - f) w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa wobec małoletniego - dyrektor składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury lub wnioskuje o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego i nieletnich,
  - g) jednocześnie - wraz z wyżej wskazanymi czynnościami – dyrektor wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”.

## §8

Zespół interwencyjny:

1. W szczególnych przypadkach, dyrektor szkoły może powołać zespół interwencyjny.
2. Do zadań zespołu interwencyjnego należy:
  - a) zebranie gruntownego wywiadu w obszarze sytuacji szkolnej i rodzinnej małoletniego na podstawie przeprowadzonych rozmów z małoletnim, kadrą pedagogiczną oraz rodzicami/opiekunami prawnymi;
  - b) udokumentowanie zebranych informacji w postaci notatek służbowych i przedłożenie ich do zapoznania dyrektorowi; w notatce służbowej powinna zostać dokładnie opisana rozmowa z małoletnim, która będzie uwzględniała najważniejsze informacje, a zwłaszcza określenia używane przez małoletniego; opisane powinny być w niej również uczucia jakie towarzyszą małoletniemu; przy sporządzaniu dokumentacji w tym obszarze obowiązuje zasada pełnej rzetelności;
  - c) sporządzenie planu pomocy małoletniemu, który jest adekwatny do zebranych informacji podczas wywiadu.
3. Zespół interwencyjny powołany w szkole przygotowuje plan pomocy małoletniemu, który obejmuje proces zapewnienia bezpieczeństwa małoletniego oraz opracowany projekt wsparcia uwzględniający specyfikę sytuacji.
4. W skład zespołu interwencyjnego wchodzi:
  - a) kadra kierownicza szkoły;
  - b) nauczyciele;
  - c) wychowawca.
5. Zespół interwencyjny ustala z rodzicami/opiekunami prawnymi plan pomocy małoletniemu, który określa sposoby powstrzymania przemocy wobec małoletniego, przeprowadzenie konsultacji z odpowiednimi specjalistami oraz ustala szczegółowy harmonogram korzystania ze wsparcia osób i instytucji wspierających rodzinę w obliczu stosowanej przemocy wobec małoletniego.

## §9

Plan pomocy małoletniemu

1. Plan pomocy małoletniemu, który jest ofiarą przemocy ma charakter zindywidualizowany i jest przygotowywany w oparciu o konkretną sytuację. Realizowany jest przez powołany zespół interwencyjny lub przez osoby wyznaczone przez dyrektora szkoły.
2. Do przykładowych czynności jakie należy podjąć w tym obszarze należą:
  - a) podjęcie działań mających zapewnić bezpieczeństwo małoletniemu;
  - b) w szczególnych przypadkach - przeprowadzenie rozmowy interwencyjnej z rodzicem/opiekunem prawnym, która polega na bezpośredniej konfrontacji rodzica/opiekuna z dowodami jednoznacznie świadczącymi o krzywdzeniu małoletniego; ww. rozmowa powinna być przeprowadzona w sytuacji, kiedy wcześniejsze próby współpracy z rodzicem/opiekunem prawnym okazały się nieskuteczne, a zebrane informacje wskazują na zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego;
3. Rozmowa, o której mowa powyżej podzielona ma być na następujące etapy:

- a) poinformowanie rodzica/opiekuna lub sprawcę krzywdzenia małoletniego o zebranych informacjach o jego zachowaniu i wskazanie negatywnego skutku dla małoletniego; w trakcie rozmowy unika się formułowania oskarżeń i obwiniania rodzica/opiekuna,
- b) przedstawienie rodzicowi/opiekunowi prawnemu oceny sytuacji z punktu widzenia szkoły; personel przeprowadzający rozmowę nie stawia diagnozy, a jedynie nazywa problemy i kieruje do właściwego miejsca, w którym rodzic/opiekun prawny otrzyma pomoc,
- c) w przypadku, gdy krzywdzenie małoletniego przyjmuje poważne formy i szkoła zamierza powiadomić o tym fakcie inne instytucje (prokuraturę, sąd, policję, zespół interdyscyplinarny, ośrodek pomocy społecznej) - poinformowanie o powyższym rodzica/opiekuna prawnego,
- 4. Zorganizowanie objęcia małoletniego pomocą psychologiczno-pedagogiczną w formie dostosowanej do jego potrzeb;
- 5. Poinformowanie rodzica/opiekuna prawnego o możliwości uzyskania pomocy oferowanej przez placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego;
- 6. Powiadomienie sądu rodzinnego o sytuacji małoletniego;
- 7. Zorganizowanie objęcia rodziców/opiekunów prawnych pomocą psychologiczno-pedagogiczną w formie porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń;
- 8. Jeżeli istnieje taka potrzeba - skierowanie małoletniego do specjalistycznej placówki pomocy małoletnim.

## **Rozdział IV**

### **Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego**

#### **§10**

- 1. W przypadku powzięcia informacji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, dyrektor szkoły składa zawiadomienie do organów ścigania. Zawiadomienie składane jest na podstawie uzyskanych informacji oraz materiałów zebranych przez zespół interwencyjny powołany w szkole.
- 2. W sytuacji, gdy dyrektor szkoły ma podejrzenie co do sposobu wykonywania przez rodziców władzy rodzicielskiej, która obejmuje w szczególności obowiązki i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad małoletnim i majątkiem małoletniego oraz do wychowania małoletniego z poszanowaniem jego godności i praw oraz powinna być wykonywana tak, jak tego wymaga dobro małoletniego i interes społeczny - ma on obowiązek zawiadomienia sądu o naruszeniu przez rodziców sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej.

3. W przypadku, gdy szkoła w związku z prowadzoną działalnością weszła w posiadanie informacji o popełnieniu przestępstwa w stosunku do małoletniego, dyrektor jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić o powyższym prokuraturę lub policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

## **Rozdział V**

### **Procedury i osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury "Niebieskie Karty" oraz obowiązki szkoły w tym obszarze**

#### **§11**

1. Szkoła ma obowiązek założenia „Niebieskiej Karty” wówczas, gdy poweźmie uzasadnione podejrzenia o stosowaniu wobec małoletniego przemocy domowej. Szkoła ma obowiązek dostrzeżenia i zgłoszenia problemu stosowania przemocy domowej wobec małoletniego. Upoważniony przez dyrektora szkoły wychowawca lub inny nauczyciel wypełnia „Niebieską Kartę - A” wszczynając tym samym procedurę „Niebieskie Karty”.
2. Personel oddelegowany przez dyrektora szkoły bierze czynny udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego, który stworzy zintegrowaną strategię pomocy oraz będzie monitorować sytuację małoletniego i rodziny.
3. Przekazanie wypełnionego formularza "Niebieska Karta - A" do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni od dnia wszczęcia procedury.
4. Kopia wypełnionego formularza pozostaje w Szkole.
5. Zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870) jeżeli osobą doznającą przemocy domowej jest małoletni, formularz "Niebieska Karta - B" przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu, a w przypadkach, o których mowa w § 5 ust. 3 tj. jeżeli istnieje podejrzenie, że osobami stosującymi przemoc domową wobec małoletniego są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni - osobie najbliższej lub pełnoletniej osobie wskazanej przez małoletniego.
6. Do obowiązków szkoły w ramach procedury „Niebieskie Karty” należy:
  - 1) Udzielenie kompleksowych informacji o:
    - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą domową,

- b) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową;
- 2) Niezwłoczne zorganizowanie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową;
- 3) Przeprowadzenie rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, na temat konsekwencji stosowania przemocy domowej oraz poinformowanie tych osób o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- 4) Diagnozowanie sytuacji i potrzeb osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, w tym w szczególności osoby małoletniej;
- 5) Udzielenie kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy małoletnim świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą domową.

## **Rozdział VI**

### **Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu Szkoły do stosowania standardów ochrony małoletnich, zasady przygotowania personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania podejmowanych czynności**

#### **§ 12**

- 1. Od osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu Szkoły do stosowania standardów nie jest wymagana wiedza specjalistyczna, jednakże wymaga się pełnej znajomości przyjętych w szkole standardów ochrony małoletnich oraz stosowania ich w praktyce.
- 2. Personel powinien zostać przygotowany do stosowania standardów ochrony małoletnich.
- 3. Osoba wskazana w ust. 1 jest zobowiązana do zapoznania z przyjętymi standardami ochrony małoletnich personelu szkoły (w wersji pełnej) oraz nadzoru nad zapoznaniem z nimi (w wersji skróconej) małoletnich np. na przeznaczonych temu celowi zajęciach, a ponadto udostępnienia treści standardów dla rodziców/opiekunów prawnych oraz małoletnich w celu umożliwienia zaznajomienia się z nimi i ich stosowania.
- 4. Personel jest zobowiązany zapoznać się ze standardami ochrony małoletnich i potwierdzić ten fakt własnoręcznym podpisem w wykazie osób zapoznanych ze standardami ochrony małoletnich stanowiącym załącznik nr 4 do niniejszego dokumentu.



## **Rozdział VII**

### **Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów ochrony małoletnich do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania**

#### **§ 13**

1. Szkoła udostępnia wdrożone standardy ochrony małoletnich w wersji pełnej oraz wersji skróconej przeznaczonej dla małoletnich na swojej stronie internetowej.
2. Pełna i skrócona wersja Standardów Ochrony Małoletnich jest dostępna w sekretariacie szkoły. Skrócona wersja Standardów Ochrony Małoletnich jest wywieszona na tablicy informacyjnej obok sekretariatu.
3. Wychowawcy są zobowiązani do zapoznania uczniów z przyjętymi Standardami Ochrony Małoletnich w wersji uproszczonej stanowiącej załącznik nr 1 (dla uczniów szkoły I stopnia) oraz załącznik podczas wybranych zajęć.

## **Rozdział VIII**

### **Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielaniu mu wsparcia**

#### **§ 14**

1. Wykaz osób odpowiedzialnych za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu:
  - a. kadra kierownicza szkoły,
  - b. wychowawcy,
  - c. nauczyciele.
2. Poza osobami wskazanymi w pkt 1 osobą przyjmującą zgłoszenie może być każda osoba z personelu szkoły, do której małoletni zwróci się o pomoc.
3. Jedna z osób, o których mowa w ust. 1 i 2 wskazana przez dyrektora wypełnia „Kartę zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich” stanowiącą załącznik nr 4 do niniejszego dokumentu oraz niezwłocznie przekazuje ją dyrektorowi szkoły.

## **Rozdział IX**

### **Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego**

#### **§ 15**

1. Zdarzenia dotyczące ujawnionych bądź zgłoszonych incydentów lub zdarzeń, które zagrażają dobru małoletniego dokumentowane są na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej. Pisma utrwalone w postaci papierowej sporządzająca je osoba opatruje własnoręcznym podpisem. W ramach prowadzonych czynności sporządza się:
  - a) notatki służbowe;
  - b) raporty;
  - c) „Kartę zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich”.
2. Dokumentacja z zakresu ujawnionych i zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego przechowywana jest przez dyrektora szkoły lub osobę przez niego wskazaną.

## **Rozdział X**

### **Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone**

#### **§ 16**

1. Zachowania niedozwolone w relacjach pomiędzy małoletnimi obejmują zjawiska, mające na celu spowodowanie bólu i cierpienia zarówno fizycznego, jak i psychicznego u drugiej osoby, należą do nich m.in.:
  - 1) agresja fizyczna, która obejmuje:
    - a) bójki pomiędzy małoletnimi,
    - b) uderzanie,
    - c) kopanie,
    - d) policzkowanie,
    - e) opluwanie,
    - f) wszelkie inne działania powodujące fizyczny ból.
  2. Agresja słowna, która obejmuje:
    - a) używanie wulgarnych słów, gestów i żartów,
    - b) czynienie obraźliwych uwag,
    - c) nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej,
    - d) wykorzystywanie wobec drugiego małoletniego przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
  3. Cyberprzemoc, która obejmuje:
    - a) publikowanie poniżających filmów lub zdjęć w sieci,

- b) publikowanie bez zgody i wiedzy małoletniego, jego rodziców/opiekunów prawnych zdjęć i/lub filmów z wizerunkiem tego małoletniego,
- c) publikowanie ośmieszających, wulgarnych komentarzy i postów,
- d) podszywanie się pod inne osoby,
- e) włamanie na czyjeś konto społecznościowe,
- f) prześladowanie, zastraszanie, nękanie za pomocą sieci Internet, telefonu, wiadomości sms itp.

4. Podstawowe zasady i wartości:

- a. Wzajemny szacunek i uznawanie godności każdego ucznia są fundamentem wszystkich interakcji w środowisku szkolnym.
- b. Należy kultywować atmosferę wzajemnej tolerancji i zrozumienia, co sprzyja integracji i wzmacnia społeczność uczniowską.
- c. Promowanie odpowiedzialności za własne działania, co pomaga w rozwijaniu samodyscypliny i samooceny wśród uczniów.
- d. Aktywne zaangażowanie uczniów w różnorodne projekty grupowe i szkolne inicjatywy, które uczą pracy zespołowej i empatii.

5. Zachowania niedozwolone i ich konsekwencje:

- a. Stosowanie przemocy fizycznej, psychicznej lub werbalnej jest absolutnie zabronione.
- b. Niedopuszczalne jest używanie obraźliwego języka, w tym przekleństw, wyzwisk, czy komentarzy o charakterze dyskryminującym.
- c. Szkoła zakazuje wszelkich form zastraszania, w tym cyberprzemocy. Uczniowie są zachęceni do zgłaszania przypadków zastraszania nauczycielom.
- d. Uczniowie nie mogą nagrywać ani fotografować swoich kolegów bez wyraźnej zgody, szczególnie w kontekstach prywatnych lub kompromitujących.
- e. Zabrania się posiadania i rozprowadzania jakichkolwiek substancji psychoaktywnych na terenie szkoły.

## **Rozdział XI**

### **Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania małoletniego**

#### **§ 17**

1. Personel szkoły będący bezpośrednim świadkiem agresywnego zachowania małoletniego, jest zobowiązany do realizacji następujących czynności:
  - a. niezwłocznego podjęcia reakcji słownej na zaistniałą sytuację,
  - b. odizolowania od grupy małoletniego zachowującego się agresywnie z zachowaniem bezpieczeństwa własnej osoby,
  - c. w uzasadnionych przypadkach – wezwania pomocy (dyrektora, wychowawcy, pedagoga, nauczyciela, pracownika szkoły),
  - d. udzielenia niezbędnej pomocy pokrzywdzonemu małoletniemu,

- e. zapewnienia bezpieczeństwa pozostałym małoletnim,
  - f. w toku dalszych czynności - ustalenia przyczyny agresji poprzez przeprowadzenie rozmowy ze stronami konfliktu,
  - g. poinformowania dyrektora szkoły o zdarzeniu.
2. Dyrektor szkoły, wychowawca lub wskazany nauczyciel informuje rodziców/opiekunów prawnych agresywnego małoletniego o zdarzeniu oraz zaleca przeprowadzenie z nim rozmowy obejmującej obszar agresywnego zachowania w szkole.
  3. W sytuacji, kiedy nie ma możliwości opanowania agresywnego zachowania małoletniego przez personel szkoły, dyrektor lub inny personel szkoły może rozważyć podjęcie decyzji o wezwaniu policji w celu podjęcia interwencji, która zapewni bezpieczeństwo małoletnim i personelowi szkoły.
  4. W przypadku braku poprawy w zachowaniu małoletniego, dyrektor szkoły kieruje pisemną prośbą o zgłoszenie się rodzica/opiekuna prawnego do szkoły. Czynność ta może być wykonana za pomocą dziennika elektronicznego. W trakcie spotkania z rodzicem/opiekunem prawnym, dyrektor szkoły, nauczyciel prowadzący lub wskazany inny nauczyciel wykonuje następujące czynności:
    - a. przeprowadza rozmowę z rodzicem/opiekunem prawnym w celu otrzymania dodatkowych informacji na temat małoletniego, w szczególności porusza obszary dotyczące rozwoju emocjonalnego, społecznego, intelektualnego oraz kulturalnego małoletniego,
    - b. w przypadku braku zmiany zachowania małoletniego, rozmowę z nim przeprowadzają (w obecności rodziców/opiekunów prawnych) kadra kierownicza szkoły.
    - c. w przypadku, gdy zachowanie małoletniego ucznia przejawia symptomy zagrożenia demoralizacją lub nosi znamiona demoralizacji, Dyrektor może skierować do sądu rejonowego (wydział rodzinny i nieletnich) wniosek o zastosowanie odpowiedniego środka wychowawczego.

## **Rozdział XII**

### **Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet**

#### **§ 18**

1. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet powinny być obwarowane następującymi warunkami:
  - a) małoletni powinien być uświadamiany, zarówno w Szkole, jak i przez rodziców/opiekunów prawnych, w zakresie cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania swojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także podejmowanych przez siebie działań w Internecie; obszar ten obejmuje:
    - lajkowanie określonych stron,
    - korzystanie z aplikacji randkowych, na których może spotkać dorosłych oraz innych małoletnich,
    - obserwowanie określonych stron lub osób w mediach społecznościowych,
    - niewłaściwe ustawienia prywatności posiadanych kont;
  - b) małoletni powinien być świadomy z jakimi skutkami wiąże się hejt w Internecie.

- c) małoletni nie powinien ufać osobom poznanym za pośrednictwem Internetu;
- d) małoletni nie powinien spotykać się z osobami poznanymi przez Internet;
- e) małoletni powinien niezwłocznie poinformować rodziców/opiekunów prawnych o każdej propozycji spotkania otrzymanej od nieznanych osób w Internecie;
- f) małoletni nie powinien przekazywać swoich danych osobowych nieznany osobom w Internecie;
- g) komunikatory internetowe używane przez małoletniego powinny służyć mu jedynie do kontaktów ze znajomymi;
- h) rodzice/opiekunowie prawni małoletniego są odpowiedzialni za kontrolę aktywności w sieci ich dziecka, w tym monitorowanie komunikatorów internetowych używanych przez ich dziecko.

## **Rozdział XIII**

### **Ochrona danych osobowych i wizerunku małoletniego**

#### **§ 20**

1. W Szkole, dane osobowe małoletnich są chronione na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, s. 1, sprost.: Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, s. 2), ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781 ze zm.) oraz innych przepisów szczególnych dotyczących przetwarzania danych osobowych.
2. Dyrektor szkoły zgodnie z przyjętą w Szkole Polityką ochrony danych osobowych:
  - a) upoważnia personel Szkoły do przetwarzania danych osobowych;
  - b) zapewnia personelowi Szkoły dostęp do szkoleń z ochrony danych osobowych.
3. Personel Szkoły przetwarza dane osobowe małoletnich na podstawie przepisów prawa wskazanych w ust. 1 oraz zgodnie z zasadami opisanymi w Polityce ochrony danych osobowych.

#### **§ 21**

1. Dyrektor Szkoły zapewnia ochronę wizerunku małoletniego.
2. Wizerunek małoletniego podlega ochronie na podstawie:
  - a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, s.1 ze zm.) zwanego dalej RODO, ponieważ zgodnie z art. 4 pkt 1 stanowi dane osobowe;
  - b) ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1610 ze zm.);
  - c) ustawy z dnia 4 lutego 1994 r o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2509).

3. Szkoła powinna dysponować zgodą rodziców/opiekunów prawnych na przetwarzanie danych małoletniego w zakresie wizerunku, o której jest mowa w art. 7 RODO.
4. Rozpowszechnianie wizerunku małoletniego wymaga zgody rodziców/opiekunów prawnych - zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2509). Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni małoletniego nie wyrazili zgody na utrwalanie jego wizerunku, personel ma obowiązek respektowania ich decyzji, w taki sposób rejestrowania wydarzenia lub uroczystości, aby na wykonywanych zdjęciach/relacjach audio-video nie utrwaląc wizerunku małoletniego.
5. Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku małoletniego, o której mowa w ust. 4 nie jest wymagana w sytuacji, w której wystąpią okoliczności, o których mowa w art. 81 ust. 2 pkt 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, zgodnie z którym „Zezwolenia nie wymaga rozpowszechnianie wizerunku osoby stanowiącej jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza”.
6. Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku powinna zawierać informacje gdzie wizerunek małoletniego będzie publikowany (np. na stronie internetowej) i w jakim celu wykorzystywany (np. w celu promowania działalności Szkoły lub organizowanych wydarzeń i innych przedsięwzięć).
7. Zabronione jest umożliwianie przedstawicielom mediów utrwalania na terenie Szkoły wizerunku małoletnich (np. w formie zdjęć, materiałów audio-video) bez pisemnej zgody ich rodziców/opiekunów prawnych. W celu jej uzyskania, personel kontaktuje się bezpośrednio z rodzicami/opiekunami prawnymi ustalając szczegóły sprawy. Zabronione jest przekazywanie przez personel dla przedstawiciela/przedstawicieli mediów danych kontaktowych rodziców/opiekunów prawnych małoletnich, których wizerunki mają być utrwalone bez ich wiedzy i zgody.
8. Dyrektor przed każdym wydarzeniem lub uroczystością z udziałem osób z zewnątrz, w tym rodziców/opiekunów prawnych informuje, że wykonane zdjęcia lub nagrania audio-video z udziałem innych małoletnich nie mogą być publikowane przez rodziców/opiekunów prawnych na prywatnych portalach/serwisach społecznościowych, chyba że rodzice/opiekunowie prawni małoletnich, których wizerunki zostały zarejestrowane wyrażą na to zgodę.

## **Rozdział XIV**

### **Procedura weryfikacji przyszłego personelu**

#### **§ 22**

1. Obowiązek przedłożenia informacji - zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego:
  - a. dyrektor Szkoły, na podstawie art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochrony małoletnich (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) - przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do

innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi – odbiera od ww. osoby informację - zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego; osoba mająca wykonywać ww. zadania jest zobowiązana do przedłożenia przyszłemu pracodawcy ww. informacji z Krajowego Rejestru Karnego.

- b. Osoba, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do działalności, o której mowa w pkt. 1, posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada pracodawcy informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej związanej z kontaktami z dziećmi;
- c. Osoba, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do działalności, o której mowa w pkt. 1, składa pracodawcy oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub związanej z kontaktami z dziećmi bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla ww. celów;
- d. w przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w pkt. 3 i 4, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do działalności, o której mowa w pkt. 1, składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
- e. Osoba składająca oświadczenie, o którym mowa w pkt. 3 i 4 jest obowiązana do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia;
- f. informacje oraz oświadczenia, o których mowa w pkt. 1-5, Dyrektor szkoły załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi;
- g. wykonanie obowiązków, o których mowa w pkt. 1–5, nie jest wymagane przed dopuszczeniem do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań

przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, członka rodziny małoletniego, lub osoby znanej osobiście rodzicowi małoletniego albo przedstawicielowi ustawowemu małoletniego, gdy jest ona wykonywana w stosunku do małoletniego dziecka, którego rodzic albo przedstawiciel ustawowy są dopuszczającymi do działalności; przez członka rodziny, o którym mowa powyżej, należy rozumieć osobę spokrewnioną albo osobę niespokrewnioną, pozostającą w faktycznym związku oraz wspólnie zamieszkującą i gospodarującą;

- h. Dyrektor Szkoły nie odbiera zaświadczeń od personelu administracyjnego i pracowników obsługi zatrudnianych w Szkole, w przypadku, jeśli zakres ich obowiązków nie jest związany z celami, o którym mowa w pkt. 1 jak również nie wynika z nich konieczność wykonywania ww. czynności na rzecz małoletnich, tym samym nie podlegają one dyspozycji art. 21 u.p.z.p.s.

2. Weryfikacja w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym oraz Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych:

- a. Dyrektor Szkoły, na podstawie art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochrony małoletnich (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) - przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi – uzyskuje informacje, czy dane takiej osoby są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym – Rejestr z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze;
- b. informacje, o których mowa w pkt.1, Dyrektor Szkoły utrzuwa w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi;
- c. wykonanie obowiązków, o których mowa w pkt. 1, nie jest wymagane przed dopuszczeniem do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, członka rodziny małoletniego, lub osoby znanej osobiście rodzicowi małoletniego albo przedstawicielowi ustawowemu małoletniego, gdy jest ona wykonywana w stosunku do małoletniego dziecka, którego rodzic albo przedstawiciel ustawowy są dopuszczającymi do działalności, przez członka rodziny, o którym mowa powyżej, należy rozumieć osobę spokrewnioną albo osobę niespokrewnioną, pozostającą w faktycznym związku oraz wspólnie zamieszkującą i gospodarującą.
- d. Dyrektorowi Szkoły, na podstawie art. 85x ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.) w stosunku do osoby ubiegającej się o zatrudnienie na stanowisku nauczyciela oraz nauczycieli zatrudnionych w Szkole przysługuje prawo do uzyskania informacji z Centralnego Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych prowadzonego przez Ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;
- e. Dyrektor Szkoły składa wniosek o udzielenie informacji z rejestru, o którym mowa w pkt. 4 jeżeli:
- ustalił za pomocą narzędzia informatycznego udostępnionego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, że numer PESEL nauczyciela lub osoby ubiegającej się o zatrudnienie na stanowisku nauczyciela znajduje się w rejestrze,



- nauczyciel lub osoba ubiegająca się o zatrudnienie na stanowisku nauczyciela nie posiada numeru PESEL.

## **Rozdział XV**

### **Monitoring stosowania procedur - standardy ochrony małoletnich oraz zasady ich przeglądu i aktualizacji**

#### **§23**

1. Przeprowadzanie skutecznego monitoringu w zakresie realizacji procedur związanych ze standardami ochrony małoletnich, ich przeglądu i aktualizacji jest istotnym zadaniem Szkoły.
2. Osobą odpowiedzialną w szkole za wdrożenie i realizację procedury określonej w „Standardach Ochrony Małoletnich” jest nauczyciel wyznaczony przez dyrektora szkoły.
3. Dyrektor aktualizuje zakres obowiązków służbowych pracownika, o którym mowa w ust. 2 w obszarze odpowiedzialności za procedurę opisaną w dokumencie „Standardy Ochrony Małoletnich” w Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia im. Franciszka Liszta w Głogowie.
4. Osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły monitoruje realizację przyjętych procedur standardów ochrony małoletnich, proponuje w nich zmiany oraz reaguje na sygnały o ich naruszeniu. Jest odpowiedzialna za prowadzenie Rejestru zgłoszeń zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu małoletnich stanowiącego załącznik nr 5 do niniejszego dokumentu.
5. Aktualizacja i ocena standardów ochrony małoletnich odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata i jest realizowana przez osobę wskazaną w ust. 2 oraz dokumentowana w formie pisemnej. Pisemny raport z przeprowadzonych czynności, wraz z wnioskami przekazuje się Dyrektorowi.

## **Rozdział XVI**

### **Przepisy końcowe**

1. Standardy ochrony małoletnich wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

## **Rozdział XVIII**

### **Wykaz załączników**

Załącznik nr 1 – Standardy Ochrony Małoletnich - wersja skrócona  
Załącznik nr 2 – Wykaz osób zapoznanych ze standardami ochrony małoletnich.  
Załącznik nr 3 - Karta zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich.  
Załącznik nr 4 - Rejestr zgłoszeń zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu małoletnich.

#### NUMERY ALARMOWE:

112 - Ogólnoeuropejski numer alarmowy  
999 - Pogotowie ratunkowe  
998 – Straż pożarna  
997 – Policja

116 111 - Telefon zaufania dla Dzieci i Młodzieży